

Prezentare generală

SIRUTA

Sistemul Informatic al Registrului Unităților Teritorial - Administrative - **SIRUTA** , constituie un instrument de bază în prelucrarea automată a datelor în profil teritorial, atât în sistemul statistic cât și în sistemul economico - financiar în general.

Cadrul legislativ: Legea nr. 2/1968, Decret-Lege nr. 38/1990 ca un cadru legal al organizării administrativ-teritoriale a României, H.G. nr. 575 bis/1992, Ordinul Presedintelui CNS 817/1994.

Definiții și concepte

Registrul unităților administrativ - teritoriale - SIRUTA - reprezintă un sistem de înregistrare, evidență și actualizare a unităților administrativ - teritoriale, realizat cu mijloace de prelucrare automată a datelor.

Organizarea administrativă a teritoriului țării este cea stabilită prin Decretul lege nr. 38/1990 al Consiliului Frontului Salvării Naționale.

În conformitate cu prevederile acestui Decret lege, teritoriul României este structurat în următoarele tipuri de unități administrativ - teritoriale:

NIVEL 1	NIVEL 2	NIVEL 3
1. Județe, Municipiul București	2. Municipii	5. Localități componente
	3. Orașe	6. Sate
	4. Comune	7. Sectoare ale capitalei

1. Județul - este unitatea administrativ - teritorială alcătuită din municipii, orașe și comune ca unități de bază ale organizării administrativ - teritoriale a țării, în funcție de condițiile geografice, economice și social - politice, etnice, de legături culturale și tradiționale ale populației.

2. Municipiul - este unitate administrativ - teritorială cu caracter general urban care are un număr mai mare de locuitori, o însemnătate deosebită în viața economică, social politică și cultural - științifică a țării, un important fond de locuințe și dotări edilitar - gospodărești, o rețea complexă de unități de învățământ, sănătate și culturală; se compune din una sau mai multe localități componente în unele cazuri chiar și sate.

3. Orașul - este unitate administrativ - teritorială cu caracter urban alcătuit din una sau mai multe localități componente, (uneori poate cuprinde și sate), având dimensiuni variabile; cuprinde dotări edilitare speciale cu funcție politic - administrativă, industrială, comercială, sau culturală și clădiri grupate în ansambluri arhitectonice și organizate în zone cu utilizări bine definite.

4. Comuna - este unitate administrativ - teritorială alcătuită din unul sau mai multe sate care cuprind populație rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind organizată în funcție de condițiile

economice, social - culturale și geografice.

5. Localitatea componentă - este o așezare umană cu populație urbană constituind o categorie social - teritorială complexă; este o aglomerare de case și construcții gospodărești anexe mai dezvoltată din punct de vedere edilitar gospodăresc.

6. Satul - este o așezare umană mai puțin dezvoltată din punct de vedere edilitar gospodăresc a cărei populație se ocupă în deosebi cu agricultura, constituind o categorie social - teritorială complexă; este alcătuită dintr-o aglomerare de case și construcții gospodărești anexe într-un teritoriu cu specific rural.

7. Capitala țării, municipiul București, este organizată din punct de vedere teritorial administrativ în **6 sectoare** delimitate pe criterii social - culturale și geografice.

În mod uzual unitățile teritoriale elementare, de tipul localitate componentă, sat, sector le numim 'localitate'.

Municipiile sau orașele în care își au sediul organele de conducere administrativă ale județului, sunt municipii, respectiv orașe **reședință de județ**.

Localitățile componente în care își au sediul organele de conducere administrativă ale municipiului sau orașului, sunt localități componente reședință ale municipiului, respectiv ale orașului.

Satele în care își au sediul organele de conducere administrativă ale comunei sunt numite sate - reședință de comună.

În registrul SIRUTA, sunt cuprinse atât unitățile administrativ - teritoriale de tip județ, municipiu , oraș și comună , cât și categoriile de așezări umane de tip sat, localitate componentă și sector (le numim unități teritoriale elementare).

Fiecare unitate este definită printr-un număr de caracteristici:

- X codul de identificare a unității;
- X codul de identificare a unității administrativ - teritoriale de nivel imediat superior;
- X codul tipului de unitate (conform nomenclatorului de tipuri de unități administrativ - teritoriale ;
- X denumirea unității;
- X codul poștal;
- X codul tipului de mediu (urban sau rural);
- X codul județului;
- X factor de sortare alfabetică.

Unitățile administrativ - teritoriale se grupează în funcție de tipul fiecăreia și de eventuala apartenență, din punct de vedere administrativ, la o unitate de grad superior (vezi Figura 1) de un anumit tip.

Institutul Național pentru Statistică actualizează permanent registrul unităților administrativ - teritoriale conform modificărilor intervenite în structura administrativ - teritorială a țării, în denumirea unităților și încadrarea acestora pe tipuri, pe baza actelor normative care prevăd astfel de modificări, și atribuie codurile corespunzătoare modificărilor intervenite.

Periodic, Institutul Național pentru Statistică, întocmește și pune la dispoziția instituțiilor centrale și locale copie la zi a nomenclatorului unităților administrativ – teritoriale (la cerere).

Registrul unităților administrativ - teritoriale servește ca instrument pentru prelucrarea diferitelor informații economico - sociale în profil teritorial și pe tipuri de unități administrativ - teritoriale, atât în sistemul statistic, cât și în sistemul economico - financiar de interes general.

Ca proprietar al lucrării, Institutul Național pentru Statistică pune la dispoziția solicitanților registrul SIRUTA, atât sub formă publicabilă, cât și sub formă de bază de date pe suport magnetic.

O nouă versiune a registrului SIRUTA este disponibilă la fiecare 6 luni cu modificările legislative apărute în perioada anterioară. Această versiune este accesibilă pe pagina de web a INS -ului:

www.insse.ro - nomenclatoare

Descrierea bazei de date SIRUTA

Organizarea ierarhică a împărțirii teritorial administrativă a României este reprezentată schematic în Figura 1 în schemă este indicată și multitudinea de tipuri de unități administrativ - teritoriale conform cu nomenclatorul descris mai jos.

Cod tip	Denumire tip de unitate administrativ teritorială
40	Județ, municipiul București
1	Municipiu reședință de județ, reședință a municipiului București
2	Oraș ce aparține de județ, altul decât oraș reședință de județ
3	Comună
4	Municipiu, altul decât reședință de județ
5	Oraș reședință de județ
6	Sector al municipiului București
9	Localitate componentă, reședință de municipiu
10	Localitate componentă, a unui municipiu alta decât reședință de municipiu
11	Sat ce aparține de municipiu
17	Localitate componentă reședință a orașului
18	Localitate componentă a unui oraș, alta decât reședință de oraș
19	Sat care aparține unui oraș
22	Sat reședință de comună
23	Sat ce aparține de comună, altul decât reședință de comună

Sistemul de gestiune al bazei de date

Baza de date SIRUTA este gestionată cu un sistem de programe realizat cu VisualFoxPro versiunea 6.0 și Access Office 2003. Versiunea curentă este sub forma:

- * Visual FoxPro
- * ACCESS 2003

* arhivare bază în scopul conservării versiunilor anterioare ale registrului,

versiuni ce reprezintă oglinda nomenclatorului la sfârșitul fiecărui an calendaristic.

* statistici privind structura împărțirii teritorial administrative.

Pentru utilizatorii care doresc nomenclatorul SIRUTA pe suport magnetic, fișierul are următorul conținut :

Nume câmp	Tipul și semnificația câmpului	Semnificația
SIRUTA	Numeric(6)	Cod de identificare
SIRSUP	Numeric(6)	Cod de identificare pentru unitatea administrativă ierarhic superioară
TIP	Numeric(2)	Tip de localitate
DENLOC	Alfanumeric(40)	Denumire unitate administrativ teritorială/localitate
MED	Alfanumeric(1)	Cod mediu (1-urban, 3-rural)
JUD	Numeric(2)	Cod de județ
POST	Numeric	Cod poștal
NRCRT	Numeric	Factor de sortare alfabetică

Algoritmul de calcul al cifrei de control pentru codul SIRUTA:

Codul de identificare SIRUTA este alcătuit din 6 cifre din care primele 5 reprezintă numărul unic al unități, iar a 6-a este cifra de control.

- Pentru calculul cifrei de control se lucrează cu următorul sistem de ponderi:

7, 5, 3, 2, 1

- se înmulțește fiecare cifră a numărului de identificare cu ponderea corespunzătoare;
- se adună cifră cu cifră produșii obținuți (vezi secvența de program!)
- se împarte suma la numărul 10;
- se scade restul din numărul 11
- rezultatul se împarte la 10, iar restul reprezintă cifra de control.

Exemplu1: codul 179132 are număr unic 17913

$7*1=7$ $7+8+9+2+3=29$ $29/10= 2$ și rest 9 $11-9=2$ $2/10= 0$ rest 2
 $5*7=35$ 8
 $3*9=27$ 9
 $2*1=2$
 $1*3=3$

Tabel de corespondență NUTS - SIRUTA

Nivel NUTS	NUTS	SIRUTA	Nivel SIRUTA
1	Țară / Zonă	Țară - România	0

2	Regiune	Regiune de dezvoltare economică	-
3	Departament	Județ	1
4	Asociație de uniți administrativ teritoriale	-	-
5	Unități administrativ - teritoriale	Unități administrativ -teritoriale (municipiu, oraș, comună)	2
6	-(nu există)	Localități componente și sate	3

NUTS - Nomenclature of Territorial Units for Statistics (Nomenclatorul unităților teritoriale pentru statistici la nivelul Uniunii Europene - Autoritatea de origină : Oficiul de Statistică al Uniunii Europene EUROSTAT)